

Як вдалося з'ясувати експериментальним шляхом, карасі не байдужі до запаху хрону. Інколи, щоб приманити рибу, рибалки кладуть до «вікон» пучки хрону з грузилом. Але з таким урахуванням, щоб самим його не піймати на гачок. Найкращий час лову карася влітку з 06:30 ранку, і перед заходом сонця ввечері.

Досить часто карася ловлять на донку з застосуванням гумового шнура. Цю оснастку роблять таким чином: до кілка прив'язують гуму, до неї ліску товщиною 0,3-0,35мм на яку чіпляють 4-5 повідків 13-15см завдовжки із ліски 0,2мм. Наживку використовують різну.

Зимова рибалка. Взимку, як було вже сказано вище, карась починає ловитись з середини січня. Шукають його по балках біля берега та на перекахах на глибині 2-3м. Ловиться він як вдень, так і вночі. Але великі екземпляри можна очікувати лише вночі.

Зазвичай місце готують заздалегідь, оскільки при пробиванні лунки риба частіше тікає з цього місця на деякий час. Ловлять зимовими поплавковими вудками або на кивок. Ліску використовують товщиною 0,18мм, різні мормишки, а в якості наживки – мотилія, легені домашньої птиці, сало.

Клювання карася взимку на поплашкову вудку здійснюється так: поплавок ледь тремтить і лише рухається вбік, слід робити плавну підсічку. Карась може підняти поплавок (який повинен ледь виглядати з води), але в більшості випадків клює в режимі тремтіння, що характеризує його як обережну рибу, яка бере наживку в рот лише на долі секунди і різко випльовує її і знов бере, ніби випробовує «природність» наживки.

На вечірню рибалку вирушають заavidна, щоб встигнути приготувати місце лову. Зробивши дві лунки поряд, кидають в них принаду. Наведемо один із рецептів принади: до розпареної соняшникової макухи додають 7-8 крапель анісу та сік часнику, який видавлюють із 4-5 зубчиків та добре перемішують.

При настанні сутінок, рибалки включають ліхтарі чи запалюють свічки в футлярі (що готують з пластикової пляшки) для освітлення лунок з вже закинутою наживкою. Непогані результати дають фосфорні мормишки. Зелене світло, що випромінюється від неї приваблює карася. Але основна умова успішного нічного лову карася – повна тиша. Не буде тиші – не буде результатиного лову.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Страшко С.В., Животовська Л.А. (Київ)

Сучасний етап розвитку Української держави характеризується істотними соціальними змінами. Конституцією України визнано життя і здоров'я людини одними із найвищих цінностей.

За роки суверенності України парламентом та урядом прийнято біля двохсот законів та п'ятсот законодавчих документів, що регулюють охорону здоров'я населення, в тому числі забезпечення репродуктивного здоров'я в контексті вимог Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). На поліпшення репродуктивного здоров'я спрямовані Указ Президента України "Про національну програму "Репродуктивне здоров'я 2001-2005р.р." та затверджена урядом Державна програма "Репродуктивне здоров'я нації на період до 2015 року" (2007р.).

Проте, як свідчить офіційна статистика, впродовж останніх років в

Україні різко знижується репродуктивне здоров'я населення, а зниження народжуваності до критичного рівня має глобальний характер. Цей процес посилюється загрозливим станом здоров'я осіб дітородного віку не лише в аспекті економічних, соціальних причин, а й психолого-педагогічних. Дія майбутніх матерів та батьків небезпечним є потяг до шкідливих звичок, ранній початок статевого життя. Дослідження виявили, що у групі дівчат паління вдвічі переважає порівняно з групою підлітків-хлопців. Лише 18% дівчат і 11% юнаків репродуктивного віку вважаються здоровими, а близько 65% юнаків віком від 14 до 17 років можуть бути в майбутньому безплідними через хвороби статевих органів. За останнє десятиріччя збільшилась кількість підліткових вагітностей та абортів, вимушених шлюбів у молоді віком до 16-17 років, що є однією з причин різкого погіршення стану репродуктивного здоров'я нації. За кількістю ВІЛ-інфікованої молоді Україна займає перше місце в Європі.

У розв'язанні проблеми репродуктивного здоров'я учнівської молоді провідна роль відводиться школі, яка є тим середовищем, де існує можливість через освіту на засадах національних надбань сімейного виховання утверджувати морально-етичні цінності, засобами інформаційно-просвітницької пропаганди сприяти здоровому способу життя, виховувати відповідальне ставлення до власного здоров'я, планування сім'ї, профілактики захворювань.

Виходячи з вище означеного, актуальною є потреби підготовці вчителів основ здоров'я, здатних керувати процесом формування і збереження здоров'я учнівської молоді, приділяти йому належну увагу в співпраці з батьками вихованців, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, засобами масової інформації.

Обов'язковою умовою професійної підготовки, важливим компонентом кваліфікаційної характеристики вчителів основ здоров'я як фахівців має стати оволодіння ними методикою формування життєвих навичок і компетенцій з репродуктивного здоров'я, виховання почуття відповідального ставлення до батьківських обов'язків та безпечного материнства.

Згідно з вимогами Державного стандарту початкової, базової і повної загальної середньої освіти базові навчальні плани включають освітню галузь "Здоров'я і фізична культура", яка передбачає формування в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я як основи здоров'язабезпечення репродуктивних органів, дітородної функції майбутніх матерів і батьків.

Програма курсу "Методика формування репродуктивного здоров'я в учнівської молоді" розроблена для підготовки майбутніх учителів до викладання відповідного розділу предмета "Основи здоров'я". Вона побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, складається з лекційного та практичного курсів і розрахована на 1 кредит – 20 годин аудиторних занять та 16 годин самостійної роботи. Форма підсумкового контролю – залік. Пропонуємо тематичний план курсу "Методика формування репродуктивного здоров'я в учнівської молоді"

№ з/п	Тема	лекції	лабораторні	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади методики навчання з формування	5		4	4	4

	репродуктивного здоров'я в учнівської молоді					
	Актуальність роботи вчителя, спрямованої на статеве виховання дітей та молоді	1		2		Розроблення моделі організаційної роботи з формування репродуктивного здоров'я учнів
	Методологічні основи методики формування в дітей та молоді репродуктивного здоров'я, його збереження та зміцнення	2			2	
	Методика навчання учнів з питань репродуктивного здоров'я	2		2	2	
	Змістовий модуль 2. Зміст освіти методики формування репродуктивного здоров'я в учнівської молоді	5	4	2	4	4
	Психофізіологічні основи формування інтересу учнів до питань, пов'язаних розвитком сексуальності та міжстатевих відносин	2		2	2	Розроблення орієнтовного план-конспекту тренінгові заняття або позакласного заходу
	Зміст профілактичної роботи, спрямованої на попередження гінекологічних та андрогенних захворювань неінфекційного походження	2			2	
	Зміст профілактичної роботи, спрямованої на попередження інфекційна захворювань статеві системи і ВІЛ/СНІДу	1	4			
	Всього годин 36 (аудиторних – 20)	10	4	6	8	8

В результаті засвоєння курсу "Методика формування репродуктивного здоров'я в учнівської молоді" студенти повинні розуміти основну мету та завдання курсу з методики формування репродуктивного здоров'я учнівської молоді; знати зміст, програмні вимоги, нормативно-правової засади збереження формування і зміцнення репродуктивного здоров'я; сутність, компоненти фізичного здоров'я і репродуктивного здоров'я, фактори впливу на його стан; з'ясувати методичні основи проведення уроків та позакласних заходів із формування репродуктивного здоров'я; знати методи науково-педагогічних досліджень з питань сформованості здорового способу життя як детермінанти репродуктивного здоров'я, позитивних цінностей, знань, ставлення до власного здоров'я, що оцінюються як навчальні досягнення на засадах розвитку життєвих навичок.

Практичне значення засвоєння курсу полягає у вміннях студентів планувати й організовувати навчально-виховний процес з формування, збереження і зміцнення репродуктивного здоров'я молоді; впроваджувати в шкільну практику оптимальні методи і прийоми навчання, тренінгові методики формування в учнів психологічних установок, знань, навичок, життєво необхідних компетенцій щодо зміцнення і збереження репродуктивного здоров'я; із ура-

хуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку дітей і молоді формувати в них несприйнятливність до наркотичних речовин, здійснювати профілактичні заходи щодо хвороб, які є ризикованими в плані збереження репродуктивного здоров'я; володіти методикою формування в учнів ціннісних орієнтацій і мотивації до здорового способу життя; особистим прикладом утверджувати, організовувати та пропагувати норми здорових відносин, ціннісні орієнтації, культуру здоров'я; створювати у шкільному середовищі сприятливі умови для формування і збереження репродуктивного здоров'я підрастаючого покоління; забезпечувати співпрацю з батьками вихованців, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, засобами масової інформації з проблем виховання в учнівській молоді відповідального ставлення до власного здоров'я, зокрема в його репродуктивній сфері.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ГНІЗДУВАННЯ ДРОЗДА СПІВОЧОГО В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Попельнюх В.В. , Чован О.О. (Полтава)

Протягом весняного та літнього періодів 2002–2003 років проводилися дослідження гніздової біології птахів. Найбільше уваги приділялося видам, які є звичайними представниками лісових біотопів. Зокрема був зібраний досить об'ємний матеріал по гніздуванню дрозда співочого (*Turdus philomelos* Brehm.) . Робота виконувалася в Карлівському районі Полтавської області в долині р. Орчик, та на території біостанціону імені А. П. Каришина ПДПУ ім. В. Г. Короленка. Мета дослідження –порівняльна характеристика біології розмноження та деяких морфометричних показників дрозда співочого в різних частинах його гніздового ареалу. Методи дослідження: екскурсійно-польовий, описовий. Матеріали дослідження: бінокль польовий, штангельциркуль, записник, олівець, ваги. Знайдені гнізда описували за такими показниками: де побудовано гніздо (вид рослин), його розміри, висота над землею, кількість яєць, їх колір, розмір та вага. Вік пташенят визначали за станом оперення за загальноприйнятими методиками.

Відмічалася поведінка дорослих птахів біля гнізда під час насиджування яєць та вигодовування пташенят. Встановлювалися строки відкладання яєць , вилуплення пташенят, терміни перебування в гнізді. В подальшому ці дані опрацьовувалися та порівнювалися з даними інших досліджень. Всього було проаналізовано 33 гнізда дрозда співочого. Наші дослідження порівнювалися з даними, які отримані в Житомирській області (на північному заході України) та Північно-Західній частині Росії [1;2].

В Полтавській області найчастіше дрізд співочий будує гнізда на дубі звичайному–26%, груші–17%, глоді–14%, сосні європейській–11%, 36% гнізд на різних видах дерев. По даним, зібраним в Ленінградській області 54% всіх гнізд співочого дрозда знаходилося на бузині, 25% на дубі, 9% на сосні та 12% на різних видах дерев та кущів.

Якщо порівнювати висоту розташування гнізд, то дані по Полтавській області збігаються з даними в Росії, тобто більшість гнізд розташовувалося на висоті від 1 до 4 метрів. Строки відкладки яєць по Україні були схожими – 15.04.72р-29.05.03р. (Житомирська область) та 13.04.02р-28.05.03р. (Полтавська область). Середня кількість яєць в кладці в межах ареалу однакова, і становить 5 яєць (lim 3-6). Строки вилуплення пташенят в Полтавській області проходять в період з 3.05.03р. по 23.05.03р. (враховувалася тільки перша